

Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE PREDSEDU SÚDNEHO DVORA

z 15. novembra 2018*

„Skrátené súdne konanie“

Vo veci C-619/18,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 258 ZFEÚ, podaná 2. októbra 2018,

Európska komisia, v zastúpení: K. Banks, H. Krämer a S. L. Kaleda, splnomocnení zástupcovia,

žalobkyňa,

proti

Poľskej republike, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

žalovanej,

PRESEDA SÚDNEHO DVORA,

sudkyňa spravodajkyňa A. Prechal a generálny advokát E. Tančev,

po vypočutí,

vydal toto

Uznesenie

- 1 Svojou žalobou Európska komisia navrhuje, aby Súdny dvor konštatoval, že Poľská republika si tým, že znížila vek odchodu do dôchodku sudcov Sądu Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) a uplatňovala uvedenú zmenu na sudcov vymenovaných na tento súd pred 3. aprílom 2018, a tiež tým, že prezidentovi Poľskej republiky priznala diskrečnú právomoc predĺžiť sudcom tohto súdu aktívny výkon súdnej funkcie, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z ustanovení článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ a článku 47 Charty základných práv Európskej únie.
- 2 Dňa 20. decembra 2017 prezident Poľskej republiky podpísal ustawa o Sądzie Najwyższym (zákon o Najvyššom súde), z 8. decembra 2017 (Dz. U. z roku 2018, číslo 5), ktorý nadobudol účinnosť 3. apríla 2018. Tento zákon bol predmetom viacerých zmien a doplnení.
- 3 Podľa článku 37 zákona o Najvyššom súde sa vek odchodu do dôchodku sudcov Sądu Najwyższy (Najvyšší súd) znížil na 65 rokov. Zníženie veku odchodu do dôchodku sa vzťahuje na všetkých sudcov tohto súdu, vrátane tých, ktorí boli vymenovaní pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona.

* Jazyk konania: poľština.

- 4 Predĺženie aktívneho výkonu súdnej funkcie sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) po dosiahnutí veku 65 rokov je podmienené tým, že títo sudcovia predložia vyhlásenie obsahujúce ich pranie pokračovať vo výkone svojej funkcie a osvedčenie potvrdzujúce, že ich zdravotný stav im umožňuje plniť úlohy sudcu, ako aj súhlas prezidenta Poľskej republiky. Článok 37 zákona o Najvyššom súde upravuje toto predĺženie.
- 5 Podľa článku 111 ods. 1 zákona o Najvyššom súde sudcovia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorí dosiahli vek 65 rokov pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, alebo najneskôr do 3. júla 2018, odchádzajú do dôchodku 4. júla 2018 s výnimkou prípadu, ak do 3. mája 2018 vrátane predložili vyhlásenie a osvedčenie uvedené v predchádzajúcom bode a ak prezident Poľskej republiky súhlasil s predĺžením výkonu ich funkcie na tomto súde. Článok 5 ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov a zákon o Najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony) z 10. mája 2018 (Dz. U. z roku 2018, číslo 1045), obsahuje samostatné ustanovenia, ktorými sa riadi postup predĺženia aktívneho výkonu súdnej funkcie sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorí dosiahli dôchodkový vek najneskôr 3. júla 2018.
- 6 Podľa článku 111 ods. 1a zákona o Najvyššom súde sudcovia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorí dosiahnu vek 65 rokov medzi 4. júlom 2018 a 3. aprílom 2019, odídu do dôchodku 3. apríla 2019 okrem prípadu, ak predložia pred 3. aprílom 2019 vyhlásenie a osvedčenie uvedené v bode 4 tohto uznesenia a ak prezident Poľskej republiky schváli predĺženie výkonu ich funkcie na tomto súde.
- 7 Pokiaľ ide o sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorí boli vymenovaní pred 3. aprílom 2018 a dosiahnu vek 65 rokov po 3. apríli 2019, článok 37 ods. 1 zákona o Najvyššom súde stanovuje, že predĺženie aktívneho výkonu súdnej funkcie týchto sudcov aj po dosiahnutí veku 65 rokov podlieha všeobecnému režimu, ktorý vyžaduje predloženie vyhlásenia a osvedčenia, ako aj súhlas prezidenta Poľskej republiky tak, ako bolo uvedené v bode 4 tohto uznesenia.
- 8 Ako vyplýva zo spisu predloženého Súdneho dvoru, prezident Poľskej republiky nie je pri prijímaní rozhodnutia o predĺžení aktívneho výkonu súdnej funkcie sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) podľa sporných vnútroštátnych ustanovení viazaný nijakým kritériom a jeho rozhodnutie nepodlieha súdnemu preskúmaniu.
- 9 Napokon z tohto spisu tiež vyplýva, že zákon o Najvyššom súde oprávňuje prezidenta Poľskej republiky, aby sa do 3. apríla 2019 podľa vlastného uváženia rozhodol o zvýšení počtu sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).
- 10 Samostatným podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 2. októbra 2018 Komisia tiež podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia podľa článku 279 ZFEÚ, ako aj článku 160 ods. 2 a 7 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, až kým Súdny dvor nerozhodne o veci samej.
- 11 Uznesením z 19. októbra 2018 nariadila podpredsedníčka Súdneho dvora Poľskej republike, aby na základe článku 160 ods. 7 rokovacieho poriadku a ešte predtým, než Poľská republika predložila svoje pripomienky k návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, okamžite a až do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa skončí toto konanie o nariadení predbežného opatrenia:
  - pozastavila uplatňovanie článku 37 ods. 1 až 4, článku 111 ods. 1 a 1a zákona o Najvyššom súde, článku 5 zákona, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov a zákon o Najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony, ako aj akýchkoľvek opatrení prijatých na ich základe,
  - prijala všetky potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sudcovia Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorých sa týkajú tieto ustanovenia, mohli vykonávať svoje funkcie na tomto súde a požívať rovnaké postavenie a rovnaké práva a podmienky zamestnania ako pred 3. aprílom 2018, kedy nadobudol účinnosť zákon o Najvyššom súde,

- zdržala sa akéhokoľvek opatrenia smerujúceho k vymenovaniu sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) miesto sudcov, ktorých sa týkajú ustanovenia, ktoré zakladajú nesplnenie povinnosti a ktoré sú predmetom žaloby vo veci samej, ako aj akéhokoľvek opatrenia smerujúceho k vymenovaniu nového prvého predsedu tohto súdu alebo osoby zodpovednej za vedenie tohto súdu miesto jeho prvého predsedu až do vymenovania nového prvého predsedu, a
  - oznámila Komisii najneskôr do jedného mesiaca od uverejnenia tohto uznesenia o nariadení týchto opatrení a potom pravidelne, každý mesiac, oznamovala všetky opatrenia, ktoré prijala na zaistenie úplného súladu s týmto uznesením.
- 12 Samostatným podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 2. októbra 2018 Komisia na základe článku 133 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora tiež požiadala tento súd o prejednanie veci v skrátanom súdnom konaní.
  - 13 Článok 133 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora stanovuje, že ak si povaha veci vyžaduje prejsť ju bez zbytočného odkladu, môže predseda Súdneho dvora na žiadosť žalobcu alebo žalovaného po vypočutí druhého účastníka konania, sudcu spravodajcu a generálneho advokáta rozhodnúť, že vec sa prejedná v skrátanom súdnom konaní odchyľne od ustanovení tohto poriadku.
  - 14 Po vypočutí predsedom Súdneho dvora v súlade s uvedeným ustanovením Poľská republika uviedla, že nesúhlasí, aby sa táto vec prejednála v skrátanom súdnom konaní.
  - 15 Na podporu svojej žaloby Komisia tvrdí, že výhrady, ktoré uvádza vo svojej žalobe, sú založené na porušení záruk umožňujúcich zabezpečiť nezávislosť najvyššieho súdneho orgánu členského štátu a že pochybnosti systémovej povahy, ktoré sa premietajú do týchto výhrad, môžu vyvolať právnu neistotu a môžu narušiť riadne fungovanie právneho poriadku Únie, takže je vhodné rýchlo rozhodnúť spor, aby sa čo najviac obmedzilo obdobie neistoty.
  - 16 Na jednej strane totiž a vzhľadom na ich špecifické funkcie a autoritu, ktorá sa spája s ich rozhodnutiami vo vnútroštátnom právnom poriadku, ako aj vzhľadom na ich osobitnú povinnosť podľa článku 267 tretieho odseku ZFEÚ zohrávajú vnútroštátne najvyššie súdy ústrednú úlohu v rámci systému uplatňovania práva Únie. Pochybnosti týkajúce sa dodržiavania záruk nezávislosti, pokiaľ ide o tieto súdy, by im mohli brániť plne vykonávať túto úlohu. Na druhej strane tieto pochybnosti by mohli narušiť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi a ich súdmi vyžadovanú na to, aby mohla fungovať zásada vzájomného uznávania, ktorá zohráva kľúčovú úlohu, pokiaľ ide o množstvo aktov práva Únie, ktoré sa týkajú priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.
  - 17 Na druhej strane poľská vláda sa domnieva, že vyhovie návrhu Komisie na skrátané súdne konanie by malo za následok neprípustné obmedzenie jej práv na obhajobu. Na úvod, keďže sa vec týka významných otázok zásadnej povahy a vyvoláva okrem toho námietky týkajúce sa prípustnosti, je ťažko predstaviteľné, že by žalovaný štát mohol predložiť všetky potrebné argumenty k týmto rozličným otázkam v jednom a jedinom vyjadrení a že by toto konanie nevedlo k predloženiu repliky a dupliky. Okrem toho je tiež potrebné, aby prípadní vedľajší účastníci konania mali možnosť predložiť pripomienky k takýmto zásadným otázkam. Napokon Komisia sa obrátila na Súdny dvor neskoro a toto oneskorenie nemožno teraz kompenzovať takýmto obmedzením procesných práv žalovaného štátu.
  - 18 Pokiaľ ide o údajné hrozby, ktoré by pre nezávislosť Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) mohli predstavovať sporné vnútroštátne ustanovenia, Komisia nepredložila žiadny konkrétny dôkaz, ktorý by mohol podporiť skutočnú existenciu takejto hrozby alebo spresniť jej rozsah, ani nepreukázala, ako by mohlo byť ohrozené riadne fungovanie právneho poriadku Únie, ak by neprebehlo skrátané súdne konanie. Opatrenia napadnuté Komisiou by mohli viesť k odchodu do dôchodku len obmedzeného počtu sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), čo by nemohlo ovplyvniť ani fungovanie a súdnu činnosť tohto súdu, ani možnosť tohto súdu obrátiť sa na Súdny dvor na základe článku 267 ZFEÚ, ani bezpečnosť

právných vzťahov založených na rozhodnutiach, ktoré budú vydané sudcami, ktorí nedosiahli dôchodkový vek, ani nakoniec schopnosť Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) konať v kontexte justičnej spolupráce medzi členskými štátmi, na ktorej sa uvedený súd navyše a na rozdiel od všeobecných súdov, zúčastňuje len zriedka.

- 19 Po prvé, pokiaľ ide o otázku, či povaha prejednávanej veci vyžaduje, aby sa prejednala bez zbytočného odkladu v súlade s článkom 133 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, je potrebné pripomenúť, že touto žalobou Komisia tvrdí, že nedávne legislatívne zmeny týkajúce sa zníženia veku odchodu do dôchodku členov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) a podmienok, za ktorých títo sudcovia môžu prípadne, po dosiahnutí tohto veku, získať súhlas s pokračovaním výkonu svojich funkcií, porušujú ustanovenia primárneho práva Únie uvedené v bode 1 tohto uznesenia.
- 20 Konkrétne táto žaloba o nesplnenie povinnosti bola podaná vzhľadom na pochybnosti Komisie, pokiaľ ide o spôsobilosť samotného Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) po legislatívnych zmenách naďalej rozhodovať pri dodržaní základného práva jednotlivca na prístup k nezávislému súdu, ako je zakotvené v článku 47 Charty základných práv.
- 21 Je však potrebné pripomenúť, že požiadavka nezávislosti sudcov patrí do podstaty základného práva na spravodlivý proces, ktoré má zásadný význam ako záruka ochrany všetkých práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, a zachovania spoločných hodnôt členských štátov uvedených v článku 2 ZEÚ, najmä hodnoty právneho štátu [rozsudok z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 48].
- 22 Okrem toho neistoty spojené so spornými vnútroštátnymi ustanoveniami môžu mať tiež dopad na fungovanie systému súdnej spolupráce, ktorý stelesňuje mechanizmus prejudiciálneho konania stanovený v článku 267 ZFEÚ, ktorý je základným kameňom súdneho systému v Európskej únii, pre ktorý je podstatná nezávislosť vnútroštátnych súdov, vrátane súdov rozhodujúcich v poslednom stupni [pozri v tomto zmysle stanovisko 2/13 (Pristúpenie Únie k EDLP), z 18. decembra 2014, EU:C:2014:2454, bod 176; rozsudok z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 43, a uznesenie predsedu Súdneho dvora z 26. septembra 2018, Základ Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, neuvverejnené, EU:C:2018:786, bod 15].
- 23 Pokiaľ ide po druhé o tvrdenie Poľskej republiky, podľa ktorého, ak by sa vyhovel návrhu na skrátené súdne konanie, jej práva na obhajobu by boli porušené, je vhodné najprv poznamenať, že ako vyplýva z článku 134 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, v prípade prejednávania veci v takomto konaní sa možno k žalobe a vyjadreniu žalovaného vyjadriť prostredníctvom repliky alebo dupliky, len ak to predseda Súdneho dvora po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta považuje za nutné.
- 24 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že za predpokladu, že predseda Súdneho dvora nepovolí predloženie repliky, čo je rozhodnutie, ktoré ešte nebolo prijaté, nie je zrejmé, ako by v prípade neexistencie takejto repliky, a teda tvrdení a úvah doplnujúcich tvrdenia a úvah uvedené v žalobe a na ktoré mala žalovaná možnosť odpovedať vo svojom vyjadrení k žalobe, mohla táto žalovaná strana tvrdiť, že jej práva na obhajobu sú porušené z dôvodu, že nemôže predložiť dupliku. Okrem toho je potrebné pripomenúť, že konaniu o nesplnení povinnosti pred Súdnym dvorom predchádza konanie pred podaním žaloby, počas ktorého majú zmluvné strany možnosť predstaviť a vypracovať argumentáciu, ktorú budú následne rozvíjať pred Súdnym dvorom v prípade, že pred ním začne konanie.
- 25 Vzhľadom na uvedené skutočnosti môže čo najrýchlejšia odpoveď Súdneho dvora na účely právnej istoty v záujme tak Únie, ako aj dotknutého členského štátu, odstrániť neistoty týkajúce sa základných otázok práva Únie a súvisiace okrem iného s existenciou prípadných zásahov do niektorých základných práv, ktoré tento právny poriadok zaručuje, ako aj dopadmi, ktoré môže mať výklad tohto práva, pokiaľ

ide o zloženie a podmienky fungovania najvyššieho súdu uvedeného členského štátu (pozri v tomto zmysle uznesenie predsedu Súdneho dvora z 26. septembra 2018 Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, neuvěřený, EU:C:2018:786, bod 15).

- 26 Je pravda, že Súdny dvor prejednáva návrh Komisie na nariadenie predbežného opatrenia podľa článku 279 ZFEÚ a článku 160 ods. 2 rokovacieho poriadku. Ako však bolo uvedené v bode 11 tohto uznesenia, podpredsedníčka Súdneho dvora uznesením z 19. októbra 2018, ktoré bolo vydané po tom, čo Poľská republika predložila svoje pripomienky k návrhu na skrátené súdne konanie, prijala na základe článku 160 ods. 7 tohto poriadku predbežné opatrenia navrhované Komisiou, pričom tieto opatrenia sú účinné až do vydania uznesenia, ktorým sa ukončuje konanie o nariadení predbežného opatrenia. Je preto potrebné konštatovať bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia, ktoré budú prijaté v tejto súvislosti, že ak by Súdny dvor v budúcom uznesení zachoval predbežné opatrenia prijaté pred vydaním uvedeného uznesenia, má tento členský štát sám záujem na tom, aby sa konanie vo veci samej v prejednávacom prípade ukončilo čo najskôr, s cieľom ukončiť uplatňovanie týchto opatrení a s cieľom rozhodnúť s konečnou platnosťou o otázkach vznesených v tejto veci.
- 27 V každom prípade je potrebné zdôrazniť, že predmet a podmienky vykonania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a predmet a podmienky skráteného súdneho konania uvedeného v článku 133 tohto poriadku nie sú rovnaké (uznesenie predsedu Súdneho dvora z 11. októbra 2017, Komisia/Poľsko, C-441/17, neuvěřený, EU:C:2017:794, bod 15).
- 28 V tomto prípade sa však zdá, že bez toho, aby boli dotknuté rozhodnutia, ktoré budú prijaté v uznesení, ktorým sa ukončí konanie o nariadení predbežného opatrenia, uplatnenie skráteného súdneho konania je odôvodnené povahou tejto veci z dôvodov uvedených v bodoch 19 až 25 tohto uznesenia.
- 29 Z toho vyplýva, že je vhodné prejednať vec C-619/18 v skrátenom súdnom konaní.

Z týchto dôvodov predseda Súdneho dvora nariadil:

1. Vec C-619/18 bude prejednaná v skrátenom súdnom konaní podľa článku 23a Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článku 133 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

2. O trovách konania sa rozhodne neskôr.

Podpisy